

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ЕУ ЦЕНТАР

ЕУ ВЕСТИ

ноември 2021 година
ЕУЦ-број 67/2021

ЕСЕНСКА ЕКОНОМСКА ПРОГНОЗА 2021

Европската комисија на 11 ноември годинава објави есенска Економска прогноза 2021. Економијата на ЕУ се враќа побрзо од очекуваното по рецесијата предизвикана од пандемијата со Ковид-19. Со напредокот на кампањите за вакцинација и постепено укинување на ограничувањата, растот продолжил во пролетта и се задржал во текот на летото, поддржан од повторното отворање на економијата. Очекувањата се економијата на ЕУ да продолжи да се шири во текот на прогнозираниот период, забележувајќи стапка на раст од 5% во 2021 година, 4.3% во 2022 година и 2.5% во 2023 година.

Со речиси 14% на годишно ниво, стапката на раст на БДП во ЕУ во вториот квартал од 2021 година беше највисока досега, како и невидениот пад на БДП за време на првиот бран на пандемијата во исто време минатата година.

Во третиот квартал од 2021 година, економијата на ЕУ се врати на нивото на производство пред пандемијата и премина од фаза на закрепнување во фаза на експанзија.

Бидејќи Ковид-19 сè уште не е неутрализиран, закрепнувањето на економијата многу зависи од неговиот тек внатре и надвор од ЕУ.

Во вториот квартал од 2021 година, во ЕУ се отвориле околу 1,5 милиони нови работни места, а стапката на невработеност се намалила. Предвидувањата се

дека невработеноста во ЕУ ќе се намали од 7,1% оваа година, на 6,7% и 6,5% во 2022 и 2023 година, соодветно.

Проекциите кај еврозоната се на 7,9%, 7,5% и 7,3%, во текот на трите години.

Се предвидува дека вкупниот дефицит на ЕУ ќе се преполови на околу 3,6% од БДП во 2022 година и дополнително ќе се намали на 2,3% во 2023 година.

Годишната инфлација во еврозоната пораснала од негативни -0,3% во последниот квартал од 2020 година на 2,8% во третиот квартал од 2021 година. Се предвидува инфлацијата во еврозоната да достигне до 2,4% во 2021 година, пред да се намали на 2,2% во 2022 година и 1,4% во 2023 година, бидејќи цените на енергијата треба постепено да се израмнуваат. За ЕУ, инфлацијата се очекува да изнесува 2,6% во 2021 година, 2,5% во 2022 година и 1,6% во 2023 година.

Европската комисија објавува две сеопфатни прогнози (пролет и есен) и две привремени прогнози (зима и лето) на годишно ниво. Привремените прогнози го опфаќаат годишниот и кварталниот БДП и инфлацијата за тековната и следната година за земјите-членки на ЕУ и еврозоната.

Зимската економска прогноза 2022 на Европската комисија ќе ги ажурира проекциите за БДП и инфлацијата и се очекува да биде претставена во февруари 2022 година.

<https://ec.europa.eu/commission/>

Содржина на вести:

Есенска економска прогноза 2021	1
Во фокусот на Европскиот парламент	2-3
Собраниски активности поврзани со европските прашања	4-5
Усвоен Буџетот на ЕУ за 2022 година	6
Конференција на ОН за климатски промени, COP26	6
Европски Форум за Старт-Ап села	7
Правила на ЕУ за даночна транспарентност	7
Европски центар за превенција и контрола на болести	8
Заеднички Европски простор за културно наследство	8
Меѓународен ден за борба против насилство врз жените	9
Зголемени инвестиции во обновливите извори на енергија во ЕУ	9
Пакт за истражување и иновации на ЕУ	10
Зголемена трговијата со земјоделски прехранбени производи во ЕУ	10
Инфлација во еврозоната 4,9%	11
ЕУ календар / декември 2021	11

ВО ФОКУСОТ НА ЕВРОПСКИОТ ПАРЛАМЕНТ

www.europarl.europa.eu

Пленарна сесија 10-11 ноември 2021

Пред Европскиот парламент се обрати Високиот комесар на Обединетите нации за бегалци, Филипо Гранди по повод 70-годишнината од Женевската конвенција. Гранди предупреди дека тековните хуманитарни кризи во Етиопија, регионот Сахел и Авганистан може брзо да ескалираат, со глобални последици.

Во дебатата со Шефот за надворешна политика на ЕУ, Жозеп Борел европатениците изразија длабока загриженост поради кризата на полско-белоруската граница. Тие ја повториле силната осуда на актуелната тактика на Белорусија за насочување на мигрантските текови кон надворешните граници на ЕУ, ескалирање на ситуацијата со соседните земји, особено Полска, како одговор за санкциите на ЕУ.

Новата Агенција за азил на ЕУ ќе има зголемени оперативни и технички овластувања со цел да ја олесни соработката меѓу земјите-членки и да придонесе за приближување на стандардите за азил. Усвоената законска регулатива го надградува постојниот мандат на [Канцеларијата за поддршка на азилот на ЕУ \(EACO\)](#), која е оперативна од 2011 година со седиште во Валета, Малта.

Во извештајот усвоен со 444 гласа европатениците побараа нови правила на ЕУ за да се ограничат вознемирувачките правни дејствија наменети да ги заплашат и замолчат критичките гласови. Европатениците предлагаат низа мерки за да се спротивстават на заканата на Стратешките тужби против учеството на јавноста ([SLAPPs](#)) насочени кон новинарите, невладините организации и граѓанското општество во Европа.

Европатениците се загрижени за ефектот на овие тужби врз вредностите на ЕУ, внатрешниот пазар и правосудниот систем на ЕУ.

Мултинационалните компании и нивните подружници со годишни приходи над 750 милиони евра - и кои се активни во повеќе од една земја на ЕУ - ќе треба да го објават износот на данокот што го плаќаат во секоја земја-членка. Овие информации ќе треба

да бидат јавно достапни на интернет, користејќи заеднички образец и во читлив формат - се нагласува во новите усвоени правила на пленарната сесија. Во резолуцијата усвоена со 373 гласа европатениците ја повикаа Полската влада да ја укине забраната за абортус која ги става во опасност животите на жените.

Европскиот парламент предложи неколку начини за зајакнување на европската демократија, во извештајот со кој се оценуваат постојните правила за статутот и финансирањето на европските политички партии и фондации. Извештајот беше усвоен со 428 гласа. Европатениците подвлекуваат дека финансирањето на европските политички партии и фондации е условено со почитување на вредностите на ЕУ.

Пленарна сесија 22-25 ноември 2021

Европскиот парламент даде зелено светло за новата Земјоделска политика на ЕУ. Оваа реформирана верзија на земјоделската политика има за цел да биде позелена, поправедна, пофлексибилна и транспарентна.

Комитетот за внатрешен пазар и заштита на потрошувачите, со 42 гласа усвои позиција за предлогот на [Законот за дигитални пазари \(DMA\)](#). Предложената регулатива ќе се применува на големите компании кои обезбедуваат т.н. „услуги на основна платформа“ кои сега се склони кон нефер практики. Тие вклучуваат онлајн услуги за: посредување, социјални мрежи, пребарувачи, оперативни системи, услуги за онлајн рекламирање, облак компјутери и услуги за споделување видео, кои ги исполнуваат релевантните критериуми за да бидат назначени како „чувари на вратата“. За предлогот на Законот за дигитални пазари Европскиот парламент ќе одлучува на пленарна сесија во декември годинава.

Во извештајот усвоен со 597 гласа европатениците истакнаа на потребата европската спортска култура да се усогласи со вредностите на ЕУ за солидарност и одржливост, инклузивност за сите, отворена конкуренција, спортска заслуга и правичност.

ВО ФОКУСОТ НА ЕВРОПСКИОТ ПАРЛАМЕНТ

Во дебатата за оценка на исходот од Европскиот совет од 21 до 22 октомври годинава, лидерите на повеќето политички групи истакнаа дека не е направено доволно во решавањето на состојбите во владеењето на правото. Политичките лидери побараа поголема акција против земјите кои го прекршуваат владеењето на правото и изразија солидарност со Полска, Латвија и Литванија.

Европратениците со 443 гласа го одобрија мандатот договорен од Комисијата за вработување и социјални прашања, за започнување разговори за директива со која на сите работници во ЕУ ќе се гарантира правична и соодветна минимална плата, со цел да се утврдат минималните барања за обезбедување приход што овозможува пристапен животен стандард за работниците и нивните семејства.

За буџетот на ЕУ за 2022 година, европратениците успеаја да обезбедат 479,1 милиони евра повеќе како поддршка од [предлогот](#) на ЕК. Европратениците постигнаа успех во зголемувањето на финансирањето на програмите и политиките кои придонесуваат за закрепнување по пандемијата, во согласност со приоритетите на Парламентот утврдени во неговите [насоки за 2022 година](#).

Европарламентот повика на стратегија на ЕУ за зајакнување на стратешката автономија и отпорност на Европа во однос на снабдувањето со [критичните сировини](#) CRM-и, преку создавање на секундарен пазар за рециклирани ресурси.

Европратениците дебатираа за состојбата на вредностите на ЕУ во Словенија, фокусирајќи се на владеењето на правото и слободата на медиумите. Повеќето од нив истакнаа дека во Словенија остануваат заканите за демократијата, укажувајќи на дефинирање на медиумите, вознемирување преку Интернет, правни дејствија ([SLAPPs](#)) и закани против критичките гласови.

Со извршниот потпретседател на Европската комисија Франс Тимерманс и со Претседателството на

Советот европратениците дебатираа за [Климатскиот пакт од Глазгов](#) договорен на Конференцијата на ОН за климатски промени (COP26) годинава. Повеќето европратеници го оценија COP26 како важен чекор и ја нагласија итноста од поголема глобална климатска акција за ограничување на затоплувањето на 1,5 степени Целзиусови.

Европратениците со 527 гласа усвоија извештај кој претставува придонес на Парламентот кон планот на Комисијата за ажурирање на фармацевтското законодавство на ЕУ во 2022 година. Клучните препораки вклучуваат решавање на причините за недостиг на лекови, пристап на пациентите до безбедни, достапни и ефикасни фармацевтски третмани, зголемување на транспарентноста на цените и јавното финансирање за истражување и развој и зајакнување на отпорноста на производството и снабдувањето во ЕУ.

Европратениците одобрија поддршка од 1,2 милиони евра од [Европскиот фонд за приспособување на глобализацијата за раселените работници](#), за 300 работници во Баскискиот регион во Шпанија кои останаа без работа поради пандемијата Ковид-19.

Во усвоената резолуција европратениците побараа од Европската комисија да ги забрза плановите за дигитална европска пропусница за социјално осигурување (ESSP) за олеснување на преносливоста на правата за социјално осигурување за мобилните работници.

Во извештај усвоен со 497 гласа европратениците повикаа на амбициозна шема за прием за ниско и средно квалификувани работници од трети земји. Тие го поддржуваат создавањето на фонд на таленти на ЕУ за усогласување на кандидатите кои не се членки на ЕУ со потенцијалните работодавци со седиште во ЕУ, за да се олесни недостигот на работна сила во земјите-членки и врз основа на постојниот [EURES портал](#).

www.europarl.europa.eu

СОБРАНИСКИ АКТИВНОСТИ ПОВРЗАНИ СО ЕВРОПСКИТЕ ПРАШАЊА

www.sobranie.mk

Претседателот на Собранието на Република Северна Македонија, Талат Џафери, на 03 ноември 2021 година оствари средба со европратеникот Тијс Ројтен. На средбата Џафери ја поздравил континуираната поддршка на нашите аспирации за членство во Европската унија. Европратеникот Ројтен ја потенцира поддршката во овој правец и истакнал дека Собранието треба да продолжи со одржување на политичкиот дијалог и отвореност кон јавноста. Беа поздравени и иницијативите на Европскиот парламент како Самитот на претседатели на парламенти од Западен Балкан на претседателот на ЕП, Давид Сасоли и Дијалогот Жан Моне, со кои суштински се унапредува политичкиот дијалог меѓу парламенти во регионот и дијалогот во самите парламенти на земјите аспиранти за членство во ЕУ.

Претседателот Џафери на 19 ноември 2021 година оствари средба со претседателот на Република Полска, Анджеј Дуда. На средбата Џафери истакнал дека Собранието продолжува со исполнување на стратешките цели, како што е развојот на добрососедската политика и домашната реформска агенда. Европската интеграција останува клучен стратешки приоритет, како единствена алтернатива за иднината на земјата.

Претседателот Џафери имаше свое обраќање на 143-то Собрание на Интерпарламентарната унија (ИПУ), што се одржа од 26 до 30 ноември 2021 година во Мадрид, Шпанија. Исклучително значајна е улогата на парламенти во заштитата на слободата на изразување на интернет и промовирањето на различноста на ставовите, како и спротивставувањето кон дезинформациите и говорот на омраза, истакнал Џафери во своето обраќање. Џафери ја предводеше делегацијата во состав: Диме Велковски, Никола Мицевски, Ели Панова, Арбер Адеми и Скендер Реџеџи, пратеници и членови на Делегацијата.

На 19 ноември 2021 година претседателот на Собранието на Република Северна Македонија, Талат Џафери и директорот на Женевскиот центар за управување со безбедносниот сектор (ДКАФ), Томас Гербер, потпишаа Меморандум за разбирање помеѓу ДКАФ - Женевскиот центар за управување со безбедносниот сектор и Собранието на Република Северна Македонија, за партнерство во спроведувањето на „Програмата за реформи во секторот за безбедност и разузнавање во Република Северна Македонија“ (2021-2026).

На 26 ноември 2021г. во Собранието се одржа Регионална конференција за „Подобрување на дијалогот меѓу новинарските здруженија и парламенти на Западен Балкан за посилен граѓански сектор“, во организација на Собранието и Здружението на новинари на Македонија. Со воведни говори Конференцијата ја отворија претседателот Џафери; претседателот на ЗНМ, Младен Чадиковски; претседателот на Собранието на Црна Гора, Алекса Бечиќ; потпретседателот на Собранието на Република Србија, Радован Тврдишиќ и претставникот на Собранието на Босна и Херцеговина, Лазар Продановиќ. На Конференцијата беше потпишана декларација.

СОБРАНИСКИ АКТИВНОСТИ ПОВРЗАНИ СО ЕВРОПСКИТЕ ПРАШАЊА

www.sobranie.mk

Националниот совет за евроинтеграции на 23 ноември 2021 година ја започна Третата седница со точка на дневен ред - Извештај на Европската комисија за Република Северна Македонија за 2021 година. Клучните наоди од Извештајот пред Советот ги презентираше амбасадорот на Европската Унија во Република Северна Македонија, Н. Е. Дејвид Гир. Поради трагичната втобуска несреќа седницата беше прекината. Првото продолжение Советот го одржа на 03 декември 2021г. на кое со свои дискусии и сугестии учествуваа: Џулиан Васало, заменик-шеф на Делегацијата на Европската Унија; Александар Николоски, претседател на Советот; Соња Мираковска, потпретседателка на Советот и членовите на Советот: Рина Ајдари, Зекир Рамчиловиќ, Љупчо Пренцов и Гордана Силјановска-Давкова.

Членовите на управувачките групи на Собранието и на Риксдагот на Кралството Шведска на 19 ноември 2021 година одржаа трет виртуелен-состанок како дел од соработката за демократски развој меѓу двата законодавни дома. На состанокот учествуваа претседателот на Управувачката група и потпретседател на Собранието, Фадил Зендели и пратениците: Мартин Костовски, Маја Морачанин, Гордана Силјановска-Давкова, Александар Велјановски, Арбана Пашоли и Халил Снопче, членови на групата.

Пратеничката Бисера Костадиновска-Стојчевска, во својство на заменик-шеф на Делегацијата на Собранието во Парламентарното собрание на Советот на Европа, учествуваше на седница на Постојаната комисија, која се одржа на 25 и 26 ноември 2021 година во Рим, по повод почетокот на шестмесечното ротирачко претседавање на Италија со Комитетот на министрите на Советот на Европа.

Делегација на Собранието во состав на пратениците Лидија Тасевска, шеф на делегацијата, Вјолца Адеми и Благоица Ласовска, членови во ПАБСЕК учествуваа на 58-то Генерално собрание на ПАБСЕК, што се одржа на 22 ноември 2021 година, во виртуелен формат. Во фокусот на сесијата беа економско-трговските и финансиски прашања, правни и политички работи во регионот на ПАБСЕК.

Членот на Комисијата за европски прашања на Собранието на Република Северна Македонија, Славјанка Петровска, денеска учествуваше на виртуелната Конференција за европски прашања на земјите ЕУ членки-КОСАК, што се оддржува во Љубљана, во рамките на Словенечкото претседателство со ЕУ. Петровска имаше воведно обраќање во Втората сесија на тема: „Да се работи за европската перспектива на Западен Балкан“.

По повод одбележувањето на 5 Ноември - Светскиот ден на Ромскиот јазик, Интерпартиската парламентарна група за поддршка на правата на Ромите, нивна инклузија и интеграција во Република Северна Македонија, одржа работна средба, на која свое излагање имаше координаторката на Групата, Љатифе Шиковска.

УСВОЕН БУЏЕТОТ НА ЕУ ЗА 2022 ГОДИНА

Европскиот парламент и Советот на Европската унија, на 17 ноември годинава на предлог на Европската комисија, постигнаа неформален политички договор за буџетот на ЕУ за 2022 година, втор според повеќегодишната финансиска рамка на ЕУ 2021-2027 година. Европскиот парламент на 24 ноември годинава го усвои општиот буџет на ЕУ за 2022 година каде како приоритети се наведени надминување на климатската и здравствената криза и мерки за младите.

За здравствените програми, истражувањата, борбата против климатските промени, малите и средни претпријатија и младите, европатениците успеаја да

обезбедат 479,1 милиони евра повеќе како поддршка од предлогот на ЕК. Договорени се обврски од 169,5 милијарди евра и исплати од 170,6 милијарди евра. Споредено со предлогот на ЕК од јули буџетот е зголемен за 480 милиони евра. Зголемување од 50 милиони евра е постигнато за програмата за заштита на животната средина и климатски акции.

Паралелно со годишниот буџет за 2022 година, земјите на ЕУ ќе продолжат да се потпираат на поддршката од инструментот за закрепнување NextGenerationEU.

Комисијата усвои позитивни оценки за плановите за закрепнување и отпорност на 22 земји-членки. Советот последователно ја одобри секоја од овие проценки. Комисијата досега има исплатено 52,3 милијарди евра за предфинансирање на 17 земји-членки.

<https://ec.europa.eu>

КОНФЕРЕНЦИЈА НА ОН ЗА КЛИМАТСКИ ПРОМЕНИ - COP26

Од 1 до 12 ноември претседателката Урсула фон дер Лајен ја претставуваше Европската Комисија на [Самитот на светските лидери](#), со кој официјално беше отворена Конференцијата на ОН за климатски промени, COP26, во Глазгов. ЕУ беше домаќин на преку 150 придружни настани во ЕУ павилјонот во Глазгов како и онлајн. Овие настани, организирани од различни земји и организации од Европа и од целиот свет, се осврнаа на широк спектар на прашања поврзани со климата како: енергетската транзиција, одржливи финансии и истражувањето и иновации. Европската комисија ги повика сите страни да ги исполнат обврските од

Парискиот договор и да ги намалат емисиите на стакленички гасови. Говорејќи пред COP26, претседателката Урсула фон дер Лајен истакна дека ЕУ е подготвена да постигне климатска неутралност до 2050 година и да ги намали емисиите за најмалку 55% до 2030 година. Светските лидери беа повикани да го сторат истото, да иновираат и инвестираат во нова поодржлива стратегија за раст.

Развиените земји се обврзаа да мобилизираат 100 милијарди долари годишно меѓународно финансирање за климата од 2020 до 2025 година за да им помогнат на најранливите земји и малите островски држави во нивните напори за ублажување и адаптација. ЕУ е најголемиот донатор, придонесувајќи повеќе од 1/4 од целта, а најавени се и дополнителни 4 милијарди евра од буџетот на ЕУ до 2027 година. Климатските финансии се од клучно значење за поддршка на ранливите заедници да се заштитат од влијанијата на климатските промени и да се развие чиста економија.

Потребен е договор кој обезбедува еколошки интегритет на глобалните пазари на јаглерод како и за транспарентност и обврски за известување. Добро функционален меѓународен пазар на јаглерод може да генерира дополнителни инвестиции во зелена транзиција и да го забрза намалувањето на емисиите на економски ефикасен начин. COP26 резултираше со комплетирање на правилникот на Парискиот договор и ги одржа во живот париските цели, давајќи шанса за ограничување на глобалното затоплување на 1.5 степени Целзиусови.

<https://www.cop26europeevents.eu/>

ЕВРОПСКИ ФОРУМ НА СТАР-АП СЕЛА

Европската комисија на 16 ноември годинава го започна Форумот на стартап села (Start-up Village) со намера да собере повеќе информации за предизвиците и потенцијалот на руралните стартап компании. Како дел од долгорочната визија на ЕУ од јуни 2021 година за руралните области и Акциониот план на ЕК за руралните области, годишниот Форум за стартап села ќе придонесе за зајакнување на истражувањето и иновациите во руралните заедници и помага да се изгради поиновативно претприемништво кое ќе привлече повеќе млади и талентирани луѓе.

Целта на форумот е да стане отворен простор каде што локалните, регионалните, националните и европските институции и засегнати страни ќе можат да се сретнат, дискутираат и обликуваат акции за иновации водени од стартап во руралните области.

Форумот за рурални иновации ќе ги поврзе актерите во руралните иновации низ ЕУ и ќе го подобри развојот на екосистемите за рурални иновации.

Пошироките цели на Форумот на Start-up Village се:

- поддршка на натамошниот развој на рурални иновативни екосистеми;
- идентификување и анализирање на предизвикувачите за иновации во руралните средини;
- поврзување на актерите од руралните иновации низ ЕУ со фокус на стартап и
- обезбедување заедничко разбирање за концептот на Стартап село и нагласување на врската со концептот на паметно село.

<https://eustartupvillageforum.eu/>

ПРАВИЛА НА ЕУ ЗА ДАНОЧНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ

Европскиот парламент на 11 ноември усвои привремен договор со Советот на ЕУ со кој компаниите со годишен приход од над 750 милиони евра и кои работат во повеќе од една земја ќе се задолжат да ги пријават остварените профити, платениот данок на добивка и бројот на вработени во секоја земја на ЕУ, за претходната финансиска година.

Целта на новите правила е да се појасни каде мултинационалните компании плаќаат даноци и да се отежне избегнувањето на плаќањето на нивниот фер удел. Компаниите ќе треба да објават детали за профитот, персоналот и даноците во земји кои не се членки на ЕУ, вклучително и земјите кои не соработуваат со ЕУ за даночните прашања.

Воведувањето на јавно известување од компаниите следува по големиот број скандали во средината на 2010-те кои открија дека многу мултинационални компании го префрлаат профитот во земји каде што можеби имаат малку вработени и операции, и уживаат повластен даночен третман.

Европскиот парламент во 2015 година даде препораки за правила со кои ќе се обврзат компаниите да го објават профитот и даноците по земји. Европската комисија предложи законодавство во 2016 година, а Европскиот парламент усвои своја позиција во јули 2017 година. Привремениот договор беше постигнат во јуни 2021 година.

Новите правила нема да ги принудат мултинационалните компании да ги откријат своите профити и даноци во секоја земја широм светот. Директивата ќе влезе во сила 20 дена по објавувањето во Службен весник на ЕУ.

Земјите-членки потоа ќе имаат 18 месеци да го транспонираат законот во националното законодавство, односно бизнисите ќе треба да се усогласат со директивата до средината на 2024 година.

<https://www.europarl.europa.eu>

ЕВРОПСКИ ЦЕНТАР ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И КОНТРОЛА НА БОЛЕСТИ

Европскиот парламент и Европскиот Совет на 30 ноември 2021 година постигнаа договор за засилена улога на [Европскиот центар за превенција и контрола на болести \(ECDC\)](#). Ревидираниот мандат на ECDC ќе овозможи агенцијата да преземе посилна улога во поддршката на ЕУ и нејзините земји-членки во превенцијата и контролата на законите од заразни болести и да ја подобри европската подготвеност за идни здравствени предизвици.

Од почетокот на пандемијата, Европскиот центар за превенција и контрола на болести е во првите редови обезбедувајќи навремени и јасни проценки на ризик и мапи за да се олесни безбедно слободно движење, при тоа следејќи ја појавата на Ковид 19 вирусот во ЕУ и мерки за контролирање.

Во предлог за Европска здравствена унија во ноември 2020 година, Европската комисија се фокусираше на мерките за подготвеност и одговор при кризи, вклучително и ревидирање на мандатот на ECDC, за да се обезбеди посилна координација и научни препораки во подготовка за време на здравствени кризи. Предлогот за засилен мандат на Европската агенција за лекови беше првиот од предлозите поврзани со кризата што беше усвоен.

Предлогот за регулатива за сериозни прекугранични закани по здравјето, сè уште е во фаза на преговори. Предлогот за рамка на итни мерки за медицински контрамерки се очекува да се усвои од Советот. Заедно, овие предлози ги одразуваат научените лекции од Ковид-19 и ја формираат основата за силна Европска здравствена унија.

<https://ec.europa.eu>

ЗАЕДНИЧКИ ЕВРОПСКИ ПРОСТОР ЗА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

Европската комисија на 10 ноември годинава објави [препорака](#) за Заеднички европски простор за податоци за културното наследство. Целта е да се забрза дигитализацијата на сите споменици и локалитети на културното наследство, предмети и артефакти за идните генерации, да се заштитат и зачуваат оние кои се изложени на ризици и да се поттикне нивна повторна употреба во образованието, одржливиот туризам и културните креативни сектори.

[Еуропеана](#) - европската дигитална културна платформа ќе биде во основата на заедничкиот простор за податоци за културното наследство. Тоа ќе им овозможи на музеите, галериите, библиотеките, архивите низ Европа да споделуваат и повторно да ги користат дигитализираните слики од културното

наследство, како што се 3Д моделите на историски локалитети и висококвалитетни скенови на слики. Комисијата ги охрабрува земјите-членки до 2030 година да ги дигитализираат сите споменици и локалитети кои се изложени на ризик од деградација, како и половина од спомениците што многу често се посетени од туристите.

Препораката на ЕК ќе придонесе за целите на [Дигитална декада](#) преку поттикнување безбедна и одржлива дигитална инфраструктура, дигитални вештини и прифаќање на технологии од страна на бизнисите, особено малите и средните претпријатија. Како што е најавено во [Европската стратегија за податоци](#), Комисијата ќе развие и финансира други простори за податоци во клучните стратешки сектори и области од јавен интерес, како здравството, земјоделството или производството.

<https://digital-strategy.ec.europa.eu>

МЕЃУНАРОДЕН ДЕН ЗА БОРБА ПРОТИВ НАСИЛСТВО ВРЗ ЖЕНИТЕ

По повод Меѓународниот ден за борба против насилство врз жените – 25 ноември, генералната секретарка на Советот на Европа, Марија Пејчиновиќ Буриќ и италијанската министерка за еднакви можности и семејство Елена Бонети, во име на италијанското претседателство со Комитетот на министри при Советот на Европа, повикаа на посилна борба против насилство врз жените.

Оваа година се одбележува десетгодишнина од потпишувањето на Истанбулската конвенција за спречување и борба против насилство врз жените и семејното насилство.

Насилството врз жените е голема закана за нивната слобода и права, вклучително и онлајн насилството и кибернетичкиот криминал. Постојат алатки за борба против него, како што е Истанбулската конвенција, но треба да се направи многу повеќе за да се подобри ситуацијата, соопшти Советот на Европа на 25 ноември годинава.

Статистиката на ОН покажува дека околу 736 милиони жени во светот, речиси секоја трета, доживеале насилство од нивните интимни партнери, сексуално насилство од мажи кои не се нивни партнери или и двете барем еднаш во животот.

Истанбулската конвенција е најнапредниот меѓународен инструмент и целосната имплементација е најефективен начин за борба за женските права. Конвенцијата има јасни цели: го спречува насилството врз жените, ги штити жртвите и обезбедува прогон на сторителите.

Имајќи предвид дека е забележан драматичен пораст на насилство врз жените и семејно насилство за време на карантинот поради Ковид 19

пандемијата, Советот на Европа повика дека вклученоста на жените на пазарот на трудот, услугите за семејна помош и промовирањето на лидерството кај жените во економијата и општеството - мора да бидат приоритет.

Се повикува и на имплементација на новите насоки на Експертската група при Советот на Европа за борба против насилство врз жените и семејното насилство ([GREVIO](#)), која издаде прва општа препорака за „дигиталната димензија на насилството врз жените“. Препораката го опфаќа онлајн насилството врз жените како што се споделување понижувачки снимки, навреди и закани со смрт и силување и кибер криминал. Со препораката се повикува да се спречат насилниците да ги контролираат банкарските сметки и финансиските активности на жените преку интернет банкарството, и се повикува на унапредување на дигиталната писменост.

<https://www.coe.int>

ЗГОЛЕМЕНИ ИНВЕСТИЦИИ ВО ОБНОВЛИВИТЕ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА ВО ЕУ

Земјите-членки на ЕУ во 2020 година за 48% ги зголемиле инвестициите во обновливите извори на енергија и ги надминале фосилните горива како главен извор на енергија на континентот, изјави европската комесарка за енергетика, Кадри Симсон.

На пленарната седница на Европскиот парламент во Стразбур комесарката Симсон истакна дека инвестициите во обновливите извори на енергија во 2019 година изнесувале 32,9 милијарди евра, додека една година подоцна се зголемиле на 48,8 милијарди евра, или зголемување од 48,3%.

Обновливите извори на енергија ги надминаа фосилните горива како главен извор на енергија за првпат минатата година, со 38% во споредба со 37% од произведената електрична енергија, според податоците на Европската комисија.

Комесарката Симсон истакна дека ЕУ и земјите-членки поединечно се на пат да ја исполнат поставената цел од 40% енергија од обновливи извори до 2030 година.

<https://ec.europa.eu/commission>

ПАКТ ЗА ИСТРАЖУВАЊЕ И ИНОВАЦИИ НА ЕУ

Советот на Европската Унија на 26 ноември 2021 година донесе [Препорака за „Пактот за истражување и иновации во Европа“](#) (Пактот за истражување и развој) и [заклучоци](#) за идното владеење на [Европската истражувачка област](#). Пактот за истражување и развој ги дефинира заедничките вредности и принципи за истражување и иновации во Европа, како што се слободата на научното истражување и слободната циркулација на истражувачи и знаење. Во пактот се опфатени 16 заеднички приоритетни области за заедничка акција, почнувајќи од негување [отворена наука](#) за побрзо споделување на знаења и податоци, за

зајакнување на научното лидерство и извонредност на ЕУ, со вклученост на сите европски региони и граѓани.

Заклучоците на Советот ја вклучуваат и првата [Агенда за политиката на Европската област за истражување](#), поставувајќи 20 доброволни акции за следните три години. Меѓу овие акции се промовирање на атрактивни и одржливи истражувачки кариери, доближување на науката до граѓаните и подобрување на пристапот до совршеност ширум ЕУ.

Заедно, Пактот и заклучоците поставуваат нова визија и приоритети, ја потврдуваат посветеноста на ЕУ и земјите-членки на Европската истражувачка област и формираат нова структура за нејзино управување. Тие означуваат важна пресвртница во реализацијата на [„Нова европска истражувачка област за истражување и иновации“](#).

<https://ec.europa.eu>

ЗГОЛЕМЕНА ТРГОВИЈАТА СО ЗЕМЈОДЕЛСКИ ПРЕХРАНБЕНИ ПРОИЗВОДИ ВО ЕУ

Најновата [статистика](#) за трговијата со земјоделско-прехранбени производи во ЕУ покажува дека трговијата продолжува постојано да се зголемува. Вкупната вредност на трговијата со земјоделското производство во ЕУ (извоз плус увоз) за периодот јануари-август годинава достигнала вредност од 210,5 милијарди евра, или зголемување од 5,1% во однос на истиот период минатата година.

Извозот пораснал за 7% на 127,5 милијарди евра, додека увозот пораснал за 2,3% на 85 милијарди евра, или вкупен трговски суфицит од земјоделско-прехранбени производи од 44 милијарди евра за првите 8 месеци од годинава. Ова е зголемување

од 17% споредено со соодветниот период во 2020 година. Позитивни бројки се забележале во извозот во САД, кој пораснал за 2 милијарди евра или 15%, главно поттикнат од перформансите на виното, алкохолот и ликери.

Извозот во Кина се зголемил за 812 милиони евра, додека зголемување на вредностите е забележано и кај извозот во Швајцарија (531 милиони евра), Јужна Кореја (за 464 милиони евра), Норвешка (за 393 милиони евра) и Израел (за 288 милиони евра). Извозот во Обединетото Кралство во овој период (116 милиони евра) бил речиси ист како и минатата година. Извозот во голем број земји се намалил во споредба со истиот период во 2020 година. Најголем пад се забележал во извозот во Саудиска Арабија, кој падна за 399 милиони евра или 16%. Други забележителни намалувања биле пријавени во извозот во Хонг Конг (пад од 103 милиони евра) и Кувајт (пад од 101 милиони евра).

<https://ec.europa.eu>

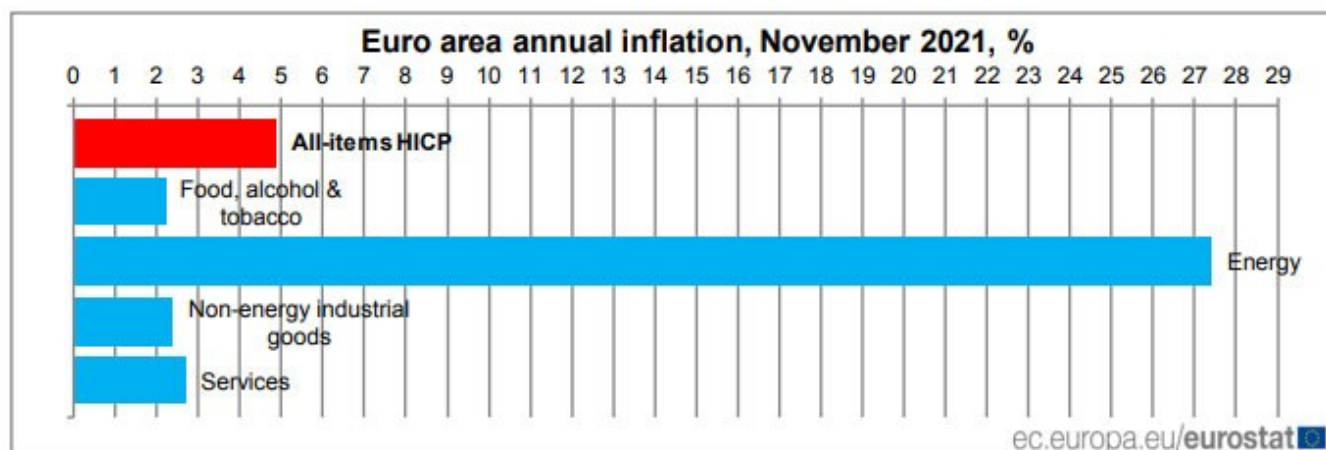
<https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries>

ИНФЛАЦИЈАТА ВО ЕВРОЗОНАТА 4,9%

Годишната инфлација во еврозоната достигна рекордно високо ниво од 4,9% во ноември, поттикната од растот на цените на енергијата, покажува првата месечна проценка објавена од Евростат на 30 ноември годинава. Таква вредност Евростат нема објавено од почетокот на своите проценки, утврдени пред повеќе од 20 години. Во октомври, инфлацијата во 19-те земји кои ја воведоа единствената валута повторно достигна историски највисоко ниво од 4,1 отсто на годишна основа.

Како и другите земји и региони, еврозоната, која ги вклучува Франција и Германија, е погодена од значителни зголемувања на цените како резултат на економското закрепнување од пандемијата на Ковид-19 и блокирањето на синџирите на снабдување.

<https://ec.europa.eu/eurostat>

ЕУ КАЛЕНДАР / декември 2021

1. Состанок на Советот за општи работи, 14/12/2021, Брисел;
2. Состанок на Европскиот совет 16 и 17/12/2021.
3. Пленарна сесија на Европскиот парламент, 13-16/12/2021, Стразбург.

European Union Newsroom

europa.eu

EUROPA > Newsroom > Calendar

Home Highlights > Press releases > **Calendar** > Audiovisual > Press contacts > Press facilities > Subscription services > About the EU >

CALENDAR

BROWSE FORTHCOMING EVENTS

By topic
Choose a topic

By organiser
Choose an organiser

By type
Choose a type

BY MONTH

December

Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Корисни линкови за електронски публикации на ЕУ:

<https://publications.europa.eu/en/home>

<https://europa.eu/european-union/documents-publications>

<http://www.europarl.europa.eu/visiting/en/brussels/parlamentarium>

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ЕУ ЦЕНТАР НА СОБРАНИЕТО

Адреса: 11 Октомври бр. 10, Скопје, 1000

Телефон: +389 2 3 11 22 55 локал 414

Факс: +389 2 3 182 277

E-mail: nsei@sobranie.mk

Канцеларија 019

www.sobranie.mk

Во Собранието беше спроведен ИПА Проект за „Техничка помош за Парламентот“, во периодот од јануари 2011 до јуни 2012 година, чија општа цел беше зајакнување на институционалниот капацитет на Собранието и со тоа подобрување на неговата транспарентност и одговорност пред граѓаните.

Во рамките на ИПА проектот, беше обезбедена финансиска и стручна помош за воспоставување на ЕУ центар во Собранието.

Целта на формирањето на ЕУ центарот е на пратениците во Собранието и на Службата да им се обезбеди подобар пристап до информации поврзани со ЕУ прашања.

ЕУ центарот организациски е во рамките на Секторот за поддршка на Националниот совет за евроинтеграции.

ЕУ центарот располага со библиотека од книги и публикации од различни области на европските политики.

